

GAZDATISZTEK LAPJA

A MAGYAR GAZDATISZTEK ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
 ES A
 MEZŐGAZDASÁGGAL ÉS ERDÉSZETTEL FOGLALKOZÓK NYUGDIJINTÉZETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
 MEGJELNIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Előfizetési ára: Egész évre 2 forint.	Szerkeszti: JESZENSZKY PÁL, AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET TITKÁRJA, A MAGYAR GAZDATISZTEK ÉS ERDŐTISZTEK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK ÉS NYUGDIJINTÉZETÉNEK ÜGYVEZŐJE.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-út, „Köztelek“.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, valamint a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének és a Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézetének tagjai ingyen kapják.
 Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagdíja egész évre 10 frt. — A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének tagdíja egész évre 5 frt, gazdasági segédítéseknek 2 frt 50 kr.

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének közgyűlése.

(1900. április 22.)

Jelen voltak: *Bujanovics* Sándor elnöke alatt *Baly* Kálmán, *Becsey* Hugó, *Borbély* N., *Bajtós* Árpád, *Bajtós* Imre, *Christély* Béla, *Erdélyi* Pál, *Fromm* Antal, *Forster* Géza, *Grassl* Hugó, *Greszler* Vilmos, *Hahn* Miksa, *Landesz* József, *Mentler* Gyula, *Olbricht* Ottó, báró *Starufeld* Weltzl Aladár, *Rubinek* Gyula, *Sipos* Sándor, *Szrogh* Lajos, *Szalay* László, dr. *Szadovszky* József, *Szilassy* Zoltán, *Takács* Emil és *Jeszenszky* Pál ügyvezető-titkár. Képviselve: *Arany* Zoltán, *Aldorffer* Lipót, *Baldzsovich* István, *Beer* József, *Bedő* Béla, *Csemiczky* Gyula, *Csigaházi* Gábor, *Csurghay* József, *Domoszlav* József, *Engi* Elek, *Fekete* Sándor, *Floryjk* Ferencz, *Foitsék* Károly, *Floderer* Viktor, *Ferencz* Győző, *Kositzky* Rezső, *Korhecz* György, *Köhler* Albert, *Király* Péter, *Kuzma* Gusztáv, *Losonczy* Árpád, *Mátyus* Samu, *Mihalovits* Mihály, *Henczfalvi* Nagy Ferencz, *Novotny* Imre, *Osztróvác* György, *Polgár* József, *Rainprecht* Antal, *Rádl* Sándor, *Rovara* Frigyes Sal István, *Smetanka* Ferencz, *Szarka* Dezső, *Szánthó* Sándor, *Szintay* Béla, *Szicszay* Vilmos, *Török* Barna, *Türk* Rudolf, *Veszely* Gyula.

Bujanovics Sándor, az egyesület elnöke, az alábbi beszéddel nyitotta meg a közgyűlést.

Tisztelt Uraim! Midőn egyesületünknek a mai ülésre megjelent tagjait szívélyesen üdvözölöm, mindenekelőtt jelentem, hogy a mai közgyűlésre szóló meghívó úgy a Köztelekben, mint a „Gazdatisztek Lapja“-ban közzé lett téve, egyttal pedig tagjaink írásbeli meghívót is kaptak. Személyesen jelen van 24 tag, képviselve van 38, tehát 62 szavazatot képviselünk s így a közgyűlés szabályszerűleg levén egybehiva és a tagok határozatképes számban jelenvén meg, a mai közgyűlést határozatképesnek kijelentem s ezennel megnyitom. (Éljenzés.) A jegyzőkönyv vezetésére felkérem *Jeszenszky* Pál ügyvezető titkár urat, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig a t. közgyűlés jóváhagyásával *Greszler* Vilmos és *Baly* Kálmán urakat kérem fel. (Helyeslés.)

Tisztelt Közgyűlés! Az első szó, amelyet mai közgyűlésünk alkalmából önökhez intézek, az őszinte fájdalom szava. Alig néhány hete, hogy egyesületünket és az egyesületünk által alapított nyugdíjintézetet súlyos és érzékeny veszteség érte *Bálintffy* Pál, egyesületünk igen buzgó tagjának s alelnökének váratlanul bekövetkezett halálával. A megboldogult egyesületünknek kezdettől fogva tagja, több alelnöke volt, mindenkor teljes buzgalommal, odaadással, ernyedetlenül és áldozatkészséggel szolgálta az egyesület érdekeit szóval, tolla, tettel és tanácsal. A gazdatisztikar benne őszinte barátját, egyesületünk legjobbainak egyikét vesztette el. Az igazgató választmány a bekövetkezett halálesetről külön gyászjelentést adott ki s azt tagjainak megküldötte, azonkívül a temetésen magát küldöttségileg képviseltette, ravatalára koszorút tett s az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvébe igtatta. Nem várom be a t. Közgyűlés határozatát, de előlegezem, mert tudom, hogy senki ellent nem fog mondani a határozatnak, midőn kimondom a Közgyűlés nevében, hogy a Közgyűlés *Bálintffy* Pál buzgó tagtársunk, utóbb alelnökünk érdemeit jegyzőkönyvébe igtatja s elhunyt feletti fájdalmát jegyzőkönyvileg kifejezi. (Helyeslés.)

T. Közgyűlés! Egyesületünk múlt évi tevékenységéről beszámol a terjedelmes ügyvezetői jelentés; nem kívánok a jelentésben foglaltakra kitérni, lesz alkalmunk a jelentés tárgyalásánál ehhez hozzászólni. Csak egy mozzanatra kívánom felhívni a t. közgyűlés figyelmét s ez az, hogy földmivelésügyi miniszterünk, kinek figyelme és gondja a mezőgazdasági érdekek minden ágára kiterjed, komolyan és behatóan foglalkozott azon kérdéssel, amely egyesületünket keletkezése óta mindenha foglalkoztatta t. i. a gazdatisztek jogviszonyának és kvalifikációjának kérdésével. Foglalkoztak e kérdéssel gazdatiszti kongresszusaink, az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület s elértük azt az időt, amidőn a földmivelésügyi miniszter ur ígéretéhez képest ebbeli tervait és intézkedéseit törvényjavaslat alakjában lefektette. E törvényjavaslat előzetesen egy ankét által tárgyalatott s úgy vagyok értesülve, hogy e javaslat a legközelebbi időben a képviselőház elé be fog terjeszteni. E törvényjavaslatra és intézkedéseire ez alkalommal kitérni nem kívá-

nok, tanácskozásaink keretén túl esnék, ha e kérdéssel részleteiben foglalkoznánk. Bátorodom azonban megjegyezni, hogy én és tagtársaim közül többen, kik az előkészítő munkálatokban részt vettünk, arra fektettük a súlyt, hogy e javaslatban egyrészt a szolgálati jogviszonyok bizonyos szabályozást nyerjenek, másrészt a kvalifikációs kérdés is megoldást nyerjen. Megvagyok győződve, hogy e törvényjavaslat megfelel mindazon kívánalmak és igényeknek, melyeket méltányosan a magyar gazdatisztikar táplál, e javaslat egy nagy lépés és haladás s konstatálnunk kell, hogy alapját fogja képezni a magyar gazdatisztikar biztosabb és boldogabb jövőjének.

Ugyanazért azt hiszem, tolmácsolom a t. közgyűlés érzelmeit, midőn indítványozom és határozatilag kimondom, hogy a közgyűlés a földmivelésügyi miniszter urnak azért a buzgaloméért, amelylyel a mi ügyünket is magáévá tette s a gazdatiszti kérdés törvényhozási megoldásán fáradozik, — a közgyűlés halálját és köszönetét fejezi ki. (Helyeslés.)

Mielőtt a napirendre térnénk, bátor vagyok jelenteni, hogy a Bécsi Gazdatiszti Egyesület legszívélyesebb üdvözlését küldi mai közgyűlésünk alkalmával s *Grassl* Hugó urat bizta meg képviselővel, akit körünkben szívélyesen üdvözölök. (Éljenzés.)

Most pedig felkérem az ügyvezető urat, hogy az 1899. évi működésről szóló jelentését előterjeszteni sziveskedjék.

Jeszenszky Pál ügyvezető: T. Közgyűlés! Mielőtt az évi jelentésre áttérnénk, a közgyűlés számos tagjának felszólítása folytán egy kedves kötelezettséget óhajtok teljesíteni; a közgyűlés nevében a legszívélyesebben üdvözölöm elnök ur ő méltóságát azon alkalomból, hogy őt ő felsége az udvari tanácsosi méltósággal kitüntette s a midőn ezt teszem, szabadjon egyttal azon őszinte óhajomásnak is kifejezést adnom, hogy e méltóságot sokáig élvezze s hogy mint egyesületünknek csaknem két évtized óta elnöke, e tisztséget egyesületünk felvirágoztatására még hosszú évekig betölthesse. (Hosszas éljenzés.)

Bujanovics Sándor elnök: Igen köszönöm a t. Közgyűlés megemlékezését s törekedni fogok ezentul is az egyesület ügyeinek előbbrevitelére.

Jeszenszky Pál ügyvezető a következőkben terjeszti elő az 1899. évről szóló ügyvezetői jelentését:

Méltóságos Elnök ur!

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A múlt évi közgyűlés elé terjesztett ügyvezetői jelentésemet azzal veztettem be, hogy az egyesület azon évi működésében jelentősebb mozzanatra reá nem mutathatók, miután érdemleges eredménynek csak azt tarthatnám, ha sikerült volna megvalósíttatnunk azokat a törvényhozási intézkedéseket, amelyeket a gazdatisztikar már közel két évtized óta sürget s amelyek a gazdatiszti társadalom erkölcsi és anyagi helyzetét megfelelően rendezni és szabályozni vannak hivatva.

Ezen törvényhozási intézkedéseknek életbeléptetését szorgalmazza egyesületünk évek óta konzekvensen s nézetem szerint mindaddig, amíg ezeket kivivnunk nem sikerül, egyesületünk számottevő eredményekre nem fog hivatkozni.

Ez értelemben sajnos az elmúlt egyesületi évre vonatkozólag is a fentebb mondottakat kell ismételnem, mert a gazdatisztek helyzetének kilátásba helyezett törvényes rendezése a lefolyt évben sem következett be, habár ennek keresztülvitele érdekében megtettük mindazt, amit tenni módunkban állott. A földmivelésügyi kormánytól a múlt évben is feliratilag és küldöttségileg kérelmeztük ennek a vitális kérdésnek megoldását s egyesületi közlönyünkben is állandóan felszinen tartottuk ez ügyet.

Daczára azonban a nemleges eredménynek, a lefolyt évben mégis egy jelentékeny lépéssel haladtunk előre. Köszönhetjük ezt annak a kiváló erkölcsi testületnek, amely leghivatottabb öre és szószólója a mezőgazdasági érdekeknek s amely a megfelelő tekintéllyel is bír arra nézve, hogy állásfoglalása illetékes helyen figyelembevételnek.

Ügyünket magáévá tette a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége“, mely a múlt év őszén megtartott nagygyűlésén, több a

magyar mezőgazdaságot közelről érintő nagyfontosságú kérdés között behatóan tárgyalta a gazdatisztek minősítésének és jogviszonyának törvényhozási uton leendő szabályozásának kérdését is és egyhangulag hozott határozattal ennek érdekében feliratot intézett a földművelésügyi kormányhoz.

A szövetségi nagygyűlésen nyíltan és határozottan jutott kifejezésre a gazdatisztek visszaszámítása, amelynek rendezését és javítását halaszthatatlannak mondta ki a nagygyűlés, különösen annak hangsúlyozásával, hogy amikor ma már a gazdasági eselések, munkások és egyéb alkalmazottak helyzete és jogviszonya törvényhozási uton szabályozva van, akkor valóban elérkezett az ideje a képzett gazdatisztek helyzetének törvényhozási uton leendő rendezésére is.

Ebből a szempontból foglalt érdekünkben állást a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” és terjesztett fel ez ügyben javaslatot a földművelésügyi kormányhoz, amely szövege a következő:

1. „Mondja ki a nagygyűlés, hogy: kívánatosnak tartja a gazdatisztek minősítésének, jogviszonyának, nyugdíjkérdésének és nyilvántartásának mielőbbi törvény útján leendő rendezését.

2. A törvényben állapítsák meg, a) a gazdatiszti állás elméleti és gyakorlati kvalifikációja és határoztassék meg, hogy ki tarthat a gazdatiszti cím használatára és a törvényből kifolyó előnyökre igényt a törvény életbelépte után; b) a szolgálatadók és gazdatisztek közötti jogviszony, a felmondás, elbocsátás, végkielégítés, valamint a munka-keptelenség esetén az ellátás iránti módoszatok.

3. Egyházi, egyházkerületi, törvényhatósági, községi, vallásalapítványi, közalapítványi, alapítványi, állami és koronauradalmi és mindennemű közéleti szolgáló birtokok kezelésére jövőben csakis törvény által külön megállapított minősítéssel bíró gazdatisztek alkalmazandók, a multban szerzett jogok érintetlenül hagyásával.

4. Kimondandó, hogy Magyarországon gazdatiszt csak magyar honpolgár lehet. Külföldön nyert oklevél alapján működni óhajtó gazdatisztek oklevelei a magyarvári gazdasági akadémián nosztrifikálандók.

5. A minősített gazdatisztek nyilvántartása a „Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületé”-re bízandó s kvalifikációs kérdésekben ezen egyesület véleménye irányadó.

A nagygyűlés által elfogadott és a földművelésügyi kormányhoz kellő indoklás kíséretében felterjesztett ezen javaslat lényegileg megegyezik azokkal a javaslatokkal, amelyeket a két gazdatiszti kongresszus és a III. országos gazdakongresszus is elfogadott azzal a különbséggel azonban, hogy a nagygyűlés javaslata a privát birtokosoknak eselekvései szabadságát érintetlenül kívánja hagyni. Ezzel szemben a gazdatiszti kongresszus által ez ügyben elfogadott javaslatoknak az volt a tendenciája, hogy egy meghatározott terjedelmű birtok tulajdonosa törvényileg kényszeríthetők kvalifikált gazdatisztet alkalmazni. Azóta meggyőződést szerezhettünk arról, hogy az ily értelemben benyújtandó törvényjavaslat keresztülvihető nem volna s ha ily javaslat a törvényhozás elé terjesztetnék, több mint bizonyos, hogy az ismét el nem fogadhatnák és az ügy rendezése újból beláthatatlan időre odázhatnák el.

Ezen indokra való tekintettel járultak hozzá egyesületünk küldöttei is a szövetségi nagygyűlés által elfogadott ezen állásponthoz, mert abból a meggyőződésből indultak ki, hogy a jelen viszonyok indokolták teszik csupán oly törvényjavaslat benyújtására kérni fel a kormányt, amelynek elfogadására joggal számítani lehet, annyival inkább, mert hogyha csak ily értelemben fogna is a gazdatisztek ügyétörvényhozási uton szabályoztatni, már ez esetben is a gazdatiszti kar helyzete igen nagy mérvben javulna az eddigi helyzettel szemben.

A „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége”-nek állásfoglalása ügyünk érdekében, a mi részünkről eléggé nem méltányolható s ennek köszönhetjük bizonyára legalább részben azt, hogy a gazdatiszti kar rég óhajtott vágya a megvalósulás felé közeledik.

Az évek hosszú sora óta minden oldalról sürgetett kívánalmak végrevalóára testet fognak ölteni. Darányi földművelésügyi miniszter Öexcellenciája rég vájuló ügy törvényes szabályozását is programjába vette fel s elkészítette a gazdatisztek és gazdasági alkalmazottak jogviszonyának és az ezzel kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló törvényjavaslat-tervezetet, melyet a legközelebbi jövőben a törvényhozás elé fog terjeszteni.

Igaz ugyan, hogy e törvényjavaslat-tervezet nem öleli fel mindazokat a kívánalmakat, melyeket e tekintetben úgy a gazdatiszti két kongresszus, mint a III. országos gazda-kongresszus és a mult évben megtartott szövetségi nagygyűlés szabatosan körvonalozott s habár a törvényjavaslat a legvitálisabb kívánalmat, t. i. az agkori és rokkantsági ellátás törvényes szabályozását nyílt kérdésnek hagyja, mégis a javaslatnak törvényerőre való emelkedése esetén a gazdatiszti-kar helyzete a jelenlegivel szemben jelentékenyen javulni fog, anélkül, hogy a birtokos-osztályra ebből nagyobb megtörhetetés háramolnék.

Bizonyára a legteljesebb hála és elismerés illeti meg a gazdatiszti kar részéről Darányi földművelésügyi minisztert, mert részükre egy jobb és megnyugtatóbb jövő alapjait igyekeznek — a lehetőség határai között — törvény útján biztosítani.

Magával a törvényjavaslat-tervezet lényegével s annak határozmányával e helyütt behatóbban foglalkozni nem tartjuk szükségesnek, mert a „Gazdatisztek Lapja” legutolsó számában közzétettük egész terjedelmében a törvényjavaslat-tervezetet annak indoklásával egyetemben s kifejtettük egyesületünk álláspontját is. Tagjaink tehát e részben teljesen tájékozottak vannak.

Ez alkalommal csupán a magyar gazdatiszti-kar képviselő egyesületünk nevében óhajtuk mély halánkat nyilvánítani Darányi földművelésügyi miniszter Öexcellenciájának, hogy a gazdatisztek régi óhajait teljesíteni kegyes volt. Bizunk a magyar törvényhozás bölcsességében és a földművelésügyi miniszter erélyében, hogy a benyújtandó törvényjavaslat-tervezet szentesített törvénynyé válni s a gazdatisztek évtizedes reménye végre teljesülni fog.

A magyar gazdatiszti kar ezen legvitálisabb ügyével kapcsolatosan meg kell emlékeznünk azon mozgalomról is, amelyet ugyancsak a mult évben az osztrák kartársak indítottak a gazdatiszti jogviszony törvényes szabályozása érdekében és amelynek támogatására — természetesen, amennyire a fenforgó körülmények ezt megengedhetik, — a „Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületé”-t is felkérték. E kérelmet magától értetődőleg a legnagyobb készséggel teljesítettük annyival inkább, mert ha hajthántuli kartársaink mozgalma eredményre vezet, úgy ezáltal kitűzött célunkhoz mi is egy nagy lépéssel közelebb érünk és viszont.

Az osztrák gazdatisztek egyesületének ez ügyben tartott értekezletén az ő felkérésük folytán egyesületünk magát *Bujanovics* Sándor elnök, *Jeszenszky* Pál ügyvezető és *Rovara* Frigyes választmányi tag által hivatalosan képviseltette és a tanácskozmányokban résztvett. Az osztrák kartársak, a mi támogatásunk kikérésének jogos voltát azzal indokolták, hogy miután sok magyar földbirtokos Ausztriában is bir nagyobb fekvőségekkel és viszont és így gyakori az az eset, hogy az ily birtokosnak az időszerint magyarországi birtokain alkalmazott gazdatisztek valamely osztrák birtokra helyeztetnek át, ezen gazdatiszteknek tehát érdekében áll az, hogy a gazdatiszti jogviszony Ausztriában is törvényhozási uton szabályoztassék.

E felfogás helyességét osztva, egyesületünk választmánya inditattva érezte magát azt osztrák kartársak ezirányú kérelmét teljesíteni s ily értelemben intézett felhívást az ezidőszerint Magyarországon működő s az osztrák gazdatisztek mozgalma által fent jelzett okoknál fogva érdekelt gazdatisztekhez.

Az egyesület megfelelőbb reorganizációja, illetve érdekképviseletünknek az ország minden vidékén való szervezése érdekében is megfelelő intézkedéseket tett választmányunk a mult évben. Szükségesnek látszott, hogy az eddignél közvetlenebb érintkezés létesíthetők az ország különböző vidéken elszórtan lévő tagjaink között s szorosabbra fűzzük azon kapcsolatot, amely a tagok és az egyesület között jelenleg fennáll. De szükséges érdekképviseletünk megfelelőbb szervezése azért is, mert az egyesület minduntalan oly helyzetbe kerül, hogy vidéki tagjai felől magát informáltatni kénytelen, különösen a segélykérekés és állás-közvetítésekénél és az egyesületnek sok egyéb más ténykedésénél, amikor a legtöbb esetben elkerülhetetlen az, hogy az illető tag helyzetéről, egyéniségéről stb. megbízható értesüléseket szerezzünk. Tekintve már most, hogy egyesületünknek a vidéken ezidőszerint kellő képviselete nincsen s u. n. vidéki választmányunk igen csekély, ennél fogva lépéseket tettünk — a bécsi gazdatisztek egyesületének mintájára — ugynevezett bizalmi férfui állások szervezése érdekében, annyival inkább, mert ez az expediens az említett egyesület kifejlesztésére igen czélszerűnek bizonyult s a bécsi gazdatisztek egyesülete ezen intézmény életbeléptetésével néhány év alatt jelentékeny mértékben megerősödött. A dolog természetéből folyik azonban az, hogy a központ nincs abban a helyzetben, hogy kiszemelje azokat a gazdatisztek, akik az egyes vidékeken e bizalmi állás elfogadására felkérendők, holott szervezkedésünk sikerének erőfeltétele az, hogy a bizalmi tisztséget oly egyének töltsék be, a kiknek az illető vidéken szélesebb körű ösmeretsége és tekintélye van s a kiktől kívánatos, hogy lehetőleg valamely nagyobb uradalom tisztikarának legyen tagja.

Ennek érdekében tehát átiratot intéztünk az összes gazdasági tudósítókhoz azzal a kérelemmel, hogy jelöljenek meg járásukban egy-két oly tekintélyesebb gazdatisztet, akiket ezen bizalmi állás felkérésére megfelelőnek tartanak s akiktől hiszik, hogy ezt az állást elfoglalni hajlandók lesznek. A mult év végével szétküldött ezen megkereséseket a gazdasági tudósítók csak egy része intézte el ezideig s ennek tulajdonítható, hogy ma még kevés számu ily bizalmi férfit sikerült megnyernünk. A megkezdett akció azonban a f. évben folytatni fogjuk s remélhetőleg sikerülni fog a bizalmi férfiak útján oly hálózatot megteremteni az egész országban, hogy érdekképviseletünk megfelelőleg lesz szervezve. Meg kell jegyeznünk, hogy a bizalmi férfui állások szervezésével az egyesület vidéki választmányi tagjainak ügyköre a legtávolabbról sem érintetik, hanem csupán megfelelőleg egészítették ki. A bizalmi férfui állásokra ezideig megnyertek névsorát jelen évkönyvünkben külön soroljuk föl.

Nem egyszer képezte panasz tárgyát, hogy a gazdatiszti kar ellentétben más társadalmi osztályokkal kevés érzéket tanusít saját ügyei iránt és az egyesülés eszméjével megbarátkozni nem tud, vagy talán nem is akar s ezideig nagyrészt ennek az oknak tulajdonítottuk azt, hogy egyesületünk taglétszáma oly nehezen emelkedik s hogy egyesületünk iránt a közvetlenül érdekelt gazdatisztek nem tanusítják azt az érdeklődést, amelyet tőlük jogosan elvárni lehet. Valószínű azonban, hogy ennek a csekély érdeklődésnek igazi oka abban rejlik, hogy az egyesület és a tagok között — ez utóbbiaknak az országban való nagymérvű elszórtasága folytán — nincs meg az a benső kontaktus, aminek meg kellene lennie s amelyet megteremteni épen az előbb említett bizalmi férfui állások szervezése útján is czélunkat képezi.

Azon czél elérésére, hogy egyesületünket nagygyá fejlesszük s

hogy a közvetlen érintkezés révén szoros kapcsolatot létesítsünk az egyesület és a tagok összessége között, a bizalmi férfiúi állások szervezésén kívül egy másik eszköz is kínálkozik, nevezetesen az, hogy a központ a vidéken rendezett időnkénti összejöveteleken és értekezleteken szóbeli érintkezés útján igyekezzék megismertetni a gazdatiszti karral az egyesület céljait és megértetni a tömörülés szükségességét és előnyeit.

A múlt évben ez irányban is megtörtént az első lépés. A „Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület” saját kezdeményezéséből értekezletre hívta össze a vármegyeje területén működő gazdatisztereket, megbeszélendő velük, mik az okok, amelyek a gazdatisztereket az egyesülettől ezideig visszatartották, mily módon vélik az érdeklődést szélesebb rétegekben, közös érdekeik istápolása iránt felkölteni, miképpen gondolják a nyugdíjkérdést megoldandónak, hogyan szerveztessék vármegyénkint a gazdatiszterek érdekképviselete és mily módon ébresszessék fel a birtokos osztály érdeklődése is a gazdatiszterek egyesületének tisztán humánus célokat szolgáló törekvései iránt.

A „Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület” által összehívott ezen értekezleten egyesületünk elnöksége és ügyvezetősége is résztvett és ez az értekezlet érlelte meg bennünk azt a meggyőződést, hogy elsősorban a közvetlen érintkezés útján fogja a gazdatiszterek egyesületének vezetősége elérni azokat a célokat, amelyeket az egyesület nagygyűlése fejlesztése tekintetében maga elé tűzött, mert sok előítéletet, téves felfogást kell eloszlatni, ami a gazdatiszterekben gyökeret vert és amiket tisztázni csak az élőszó hatalmával lehet.

Nagy köszönet illeti meg a „Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület”-et, hogy a kezdeményező lépést ez ügyben megtette és hogy elhatározta azt is, hogy az összes gazdasági egyesületeket hasonló mozgalom megindítására fel fogja szólítani. Meg vagyunk győződve, hogy ily módon sikerülni fog egységes véleményt teremteni az egész gazdatiszti karban és sikerülni fog megnyerni ügyünknek azokat is, akik eddig a nemtörődömség kényelmes álláspontjára helyezkedtek. Egyesületünk választmánya áthatva az ilyennemű értekezletek nagy jelentőségét, elhatározta, hogy a „Gazdatiszterek Országos Egyesületé”-nek elnöksége minden ily a vidéken rendezendő értekezleten részt fog venni, egyúttal fölhatalmazást adván az elnökségnek, hogy az e czímen az egyesület részéről esetleg felmerülő költségeket az egyesület terhére utalványozza.

Meg kell még emlékeznünk arról a mozgalomról is, amelyet a „Gazdatiszterek Lapja” útján a Magyarországon működő idegen nemzetiségű gazdatiszterek magartatása ellen megindítottunk, kifejezést adva a feletti rosszalásunknak, hogy míg közülük a legtöbben az osztrák gazdatiszterek egyesületének tagjává lettek, addig ami gazdatiszti egyesületünkről tudomást venni kötelességüknek nem tartották. Az ezen kérdés körül kifejlődött nézetcsere igen nagy hullámokat vetett, de ami szempontunkból igen öröndetes eredménnyel végződött, amennyiben az említett gazdatiszterek közül sokan egyesületünk tagjai sorába léptek. Elismeréssel kell kiemelnünk, a bécsi gazdatiszti egyesületnek magartatását ebben a kérdésben, amennyiben fölhívást intézett a kebelébe tartozó magyarországi tagokhoz, kifejtve, hogy e tagoknak első sorban kötelessége a magyar gazdatiszterek egyesületébe belépni, ezáltal is bebizonyítván, hogy nemcsak az összetartás eszméje iránt bírnak érzkkel, de egynek érzik magukat az országban született bajtársakkal is.

Ennek a mozgalomnak volt folytatása az az értekezlet is, amelyet a Pozsonymegyében lakó azon gazdatiszterek, akik a bécsi gazdatiszterek egyesületének tagjai, a múlt év végén Nagyszombathban tartottak és amelyre egyesületünk meghívotván, magát *Rovara Frigyes* választmányi tag által képviseltette. Ezen értekezletnek egyik legfontosabb tárgyát képezte a magyar gazdatiszterek és erdőtiszterek országos egyesületébe való belépésnek kérdése, amelyre vonatkozólag ugyancsak a bécsi gazdatiszterek egyesülete oly értelmű fölhívást intézett az értekezlethez, hogy azon pozsonymegyei gazdatiszterek, kik a bécsi gazdatiszterek egyesületének tagjai, kötelességüknek tartásák a magyar gazdatiszterek országos egyesületébe való belépést. *Rovara Frigyes* választmányi tag fölszólalása folytán tényleg a nagyszombati értekezlet összes tagjai elhatározták belépésüket egyesületünkbe és azt nálunk be is jelentették.

Mielőtt egyesületünk múlt évi működésének részletes jelentésére áttérnék, nem mulaszthatom el kiemelni azt, hogy nagy köszönettel tartozunk az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”-nek, amely egyesületünket, mióta a két testület között ismét szorosabb nexus áll fenn kiváló erkölcsi és anyagi támogatásában részesíti, aminek köszönhető, hogy a legutóbbi években az azelőttinél valamivel eredményesebb működést fejthetünk ki és hogy adminisztratív teendőinket is nagy anyagi megtartással végeztethetjük. Egyesületünk közlönyét a „Gazdatiszterek Lapja”-t a múlt évben is az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” támogatásával, illetőleg nagyrészt annak költségén adtuk ki s az OMGE. helyiségeit is szíves volt átengedni gyűléseink és üléseink megtartására s egyesületünket egyébként is hathatós erkölcsi támogatásában részesíti. Bizonyára hozzá méltóztatnak azért járulni azon propeoziczióhoz, hogy az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”-nek egyesületünkkel szemben tanúsított hathatós anyagi és erkölcsi támogatásáért jegyzőkönyvileg fejezzük ki ki hálás köszönetünket.

Az egyesületünk múlt évi működésére vonatkozó részletes jelentést a következőkben bátorodom előterjeszteni beszámolván elsősorban a tagmozgalomra vonatkozó adatokról.

Az 1897-ik évi közgyűlés 284 oly tagnak feltételes törlését ren-

delte el, akiknek 16,000 forintot meghaladó tagdíjhátraléka, mint aktív követelés vezetett évek során át a tagkönyvben. Miután azonban ezen tagok nagyrésze részint elhalálozott, részint ismeretlen helyre költözött s ez utóbbiaknak hollétét szorgos utánjárás daczára sem sikerült felkutatnunk ennél fogva másnak, mint ön ámitásnak nem lett volna nevezhető ezen tagoknak további nyilvántartása s a jelzett 16,000 frtnyi összegnek mint aktív követelésnek való feltüntetése. Ez okból az említett közgyűlés ezen tagoknak feltételes törlését rendelte el oly módon, hogy azok, a hátralékos tagdíjköveteléssel egyetemben az újabb tagkönyvekbe ezentul át ne vezetessenek, hanem külön tartassanak nyilván. Hogy az illető tagok föltételes törlése teljesen jogosult volt, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a 284 tag közül három év alatt mindössze 14 tagtól sikerült hátralékos tagdíjukat behajtjanunk.

Sajnos azonban, hogy a tagdíj behajtásánál követett legszigorubb eljárásunk daczára az 1897-ik évi közgyűlés óta a behajthatatlanoknak látszó tagdíjhátralékok ismét jelentékeny mérvben felszaporodtak s ma ismét sok oly tagja van az egyesületnek, akik ismeretlen helyre költöztek és hollétük a folytonos kutatás daczára ki nem puhatolható. A jövő évben tehát valószínűleg ismét azon kényszerhelyzettel fogunk szembenállani, hogy tagjaink közül többeket tagdíjhátralékkal egyetemben föltételes törlés leszünk kénytelenek. Nehogy ennek folytán veszteségek érhék egyesületünket e helyütt is hangsúlyozandónak tartjuk, hogy tagjaink lehetőleg szíveskedjenek az egyesületi évkönyvben ismeretlen tartózkodási hellyel jelzett tagjaink hollétéről ügyvezetőségünket tájékoztatni, mert csak ily módon fog módunkban állani egyesületünk vagyonának egy nem es kély hányadát megmenthetni.

Az egyesület taglétszáma vonatkozólag van szerencsém bejelenteni, hogy egyesületünk tagjainak száma az 1899-ik évi január hó 1-én a következő volt: 44 alapító, 591 rendes és 15 pártoló, összesen: 650 tag. Belépett az 1899-ik év folyamán: 11 alapító, 135 rendes és 4 pártoló tag, kilépett 31, meghalt 7, tagsági kötelezettségét meg nem újította 11 pártoló tag, a taglétszám tehát 1900-ik évi január hó elsején: 55 alapító, 688 rendes, 8 pártoló, összesen: 751 tag.

Ezen adatokból konstatálható, hogy taglétszámunk emelkedése évről-évre állandóan fokozódik. Az 1897. év folyamán belépett 63, 1898-ban 70, a lefolyt évben pedig 150 tag, tehát ma már sikerült pótolnunk a négy év előtt feltételes törlött taglétszámot, amennyiben három év alatt összesen: 283 taggal szaporodott tagjaink száma. De a folyó év első negyedében is aránylag kielégítőnek nevezhető a taglétszám emelkedés, amennyiben ez idő alatt belépett egyesületünkbe 7 alapító 8 pártoló és 56 rendes tag. Ezzel természetesen legtávolabbról sem akarjuk állítani, mintha ezt az eredményt abszolúte véve megfelelőnek tartanánk s csak realitve, a multhoz képes nevezhető a taglétszám emelkedés kielégítőbbnek. De ez is csak számszerűleg, mert sajnos ma is a belépettek egy jelentékeny kontingense már a belépésnél azzal a czélzattal válik az egyesület tagjává, hogy ennek intervenczióját azonnal a belépés után állás szerzés vagy anyagi támogatás érdekében igénybe vegye. Ezzel szemben a gazdatiszti karnak a része, mely ily szempontból nem szorul az egyesület támogatására, ma is — kevés dícséretes kivételektől eltekintve — az évi csekély tagdíjat sajnálja mostoha viszonyok között szinylődő kartársaik támogatására áldozni. Csuf szükkeblőség ez, amelyet hasztalanul ostorozunk minden alkalommal.

Ezzel szemben igazán öröndetesnek nevezhetjük az alapító tagok sorában bekövetkezett emelkedést, amely nagyobb részt annak az akciónak tulajdonítható, melyet a választmány a múlt évben oly testületek, gyárosok és kereskedők körében indított meg, akik a gazdatiszti karral állandó üzleti összeköttetésben vannak s a kiktől joggal feltehető volt, hogy készségesen fognak az egyesület alapító tagjai sorába lépni. E feltevés helyesnek bizonyult s a felkértek közül a következők léptek be alapító tagokul: Budapesti marhavásártérít vásárpénztár r. társaság 200 korona, Első magyar sertészizláló r. ársaság 200 korona, Graepel Hugó 200 korona, Haldek Ignác 1250 korona, Heller M. és Társa 200 korona, Hoffherr és Schrantz 200 korona, Hungária műtrágya és vegyi ipar r. társaság 1000 korona, Kühne Ede 200 korona, Mauthner Ödön 200 korona, Magyar mezőgazdák szövetekezete 400 korona, M. kir. államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége 200 korona, Nicholson gépgyár r. társaság 200 korona és Röck István 200 koronával. Ezenkívül alapítókul beléptek: Bálintffy Pál 2000 korona, Bartal Béla 200 korona, Karczag István 200 korona, Kollmann Gyula 200 és Pleszky Antal 200 korona alapítványi összeggel. A t. közgyűlés kétségkívül őszinte köszönetét és elismerését óhajtja nyilvánítani az új alapító tagoknak, egyesületünk támogatásáért.

Mély részvétellel kell megemlékeznünk azon tagtársainkról, kiket a múlt év folyamán a halál ragadott el körünkből. Ezek név szerint a következők: Aitdorfer Gyula, Bödös Sándor, Grimm Antal, Héthy Lajos, Somogyi Sándor, Szauer János és Wein Keresztély rendes tagok.

A folyó év tavaszán megrendítő és pótolhatlan veszteség érte egyesületünket. Márczius hó 24-én szállította el a Mindenható az élők sorából *Bálintffy Pál* II. alelnökünket, aki alapítója és hosszú évek során alelnöke volt egyesületünknek s igaz barátja, valósággal atyja a segélyre szoruló gazdatisztereknek. A boldogult hervadhatatlan érdemeket szerzett egyesületünk körül, melynek érdekeit öle telhetőleg s minden eszközzel előbbre vinni igyekezett. Buzgó, önzetlen férfit veszítettünk ő benne, aki mint maga is volt gazdatiszti, a gazdatiszti életet apróra ismerte s talán épen ezért képezte annyira igyekezetét az, hogy az e

pályán működők helyzete megfelelően biztosítsák. Mennyire szívén viselte a boldogult a gazdatiszti kar érdekeit szolgáló hivatott egyesületünket, élénken bizonyítja az a két ezer koronás alapítvány, melyet a múlt év végén a következő sorok kíséretében juttatott az egyesület elnökének kezébe:

„Segélyegyletünknek kezdettől fogva a balsors által sújtott ügyefogyottak támogatása volt főadata és csak anyagi eszközeink elégtelensége miatt nem segíthettünk sorsostársainkon minden irányban. Melegen gondozott nyugdíj társaságunk általános terjedésének akadályát főleg azon körülménynek tulajdonítom, hogy a gazdatiszt ma egy nagyon bizonytalan jövő előtt áll s ennek folytán minden hosszidejű fizetési kötelezettségtől tartózkodik, sőt csekély számmal biztosítottjai között is vannak már oly szerencsétlen állástvesztett egyének, akik elvált kötelezettségeinek, díjfizetésüknek nem képesek megfelelni. Segélyalapunk ma sokkal csekélyebb, minthogy ezeket álláshoz jutásig kisegíthetnénk. Szerencsém volt legközelebb ezer forint birtokába jutni, melyet ezen célra szántam. Adja az ég, hogy ezen elvetett mag nagyra nőjön, de addig is ennek kamatai fordíttassanak ezen jelzett célra. Budapest, 1899. évi december hó 13-án.”

Bálintffy Pál II. alelnök haláláról egyesületünk külön gyászjelentésben értesítette tagjait, koporsójára koszorút helyezett és a temetésen magát küldöttségileg képviseltette, a hol az elhunytat egyesületünk nevében Máday Izidor I. alelnök búcsúztatta el.

Tekintettel azokra a kiváló érdemekre, melyeket Bálintffy Pál, elhunyt II. alelnökünk az egyesület és nyugdíjintézet körül szerzett, bátor vagyok javasolni: fejezze ki a közgyűlés mély részvételt a boldogult váratlan elhunyt felett, s határozza el, hogy érdemei jegyzőkönyvileg megörökíttessenek.

A segélyezés terén, mely egyesületünk egyik legfigyelemreméltóbb hivatását képezi, az elmúlt évben is anyagi viszonyainkhoz mértén megfelelő tevékenységet fejtettünk ki. — E czímen a folyó évben 1670 koronát jutattunk elhunyt tagjaink özvegyeinek, illetve árvaiknak, mely utóbbiak részére a múlt évben 6, egyenként 100 koronás tanulmányi ösztöndíjat is kitűztünk. — 16 év alatt segélyek és ösztöndíjak czímen 20850 koronát utaltványozott ki egyesületünk az erre reászorult tagjainak. — Sajnos, e téren nem fejthetjük ki azt a működést, a melyet magunk is kifejtteni óhajtunk, de ennek okát az képezi, hogy tagjaink a tagdíjbefizetéseket igen lanyhán teljesítik és évről-évre igen jelentékeny összeg marad ki tagdíjhátralék-követelés czímen, amely összeget rendes befizetés esetén ezen nemes célra fordíthatnánk. Ennek a körülménynek tudható be tehát, hogy nagyobb összegeket e jelzett célra nem folyósíthatunk, mert habár az adminisztracionális kiadásokat a legminimálisabbra szorítottuk is már, ezt az egyesület alapvagyonának csorbítása nélkül tenni módunkban nem áll.

Sajnálatos körülmény gyanánt kell reámutatnunk arra, hogy egyesületünk áldozatkészségét sokan olyanok is igénybe próbálják venni, akik erre voltaképpen reászorulva nincsenek, de kényük heterjesztése alkalmával a választmányunk elhíthetni igyekeznek, hogy ők a segélyezésre tényleg reászorultak. Miután több ily visszaélésnek minősíthető esetről szerzett választmányunk bizonyosítást, a jövőben a segélyek kiosztásánál a legmesszebbmenő rigorozitással fogunk eljárni és segélyeket csak olyanoknak fogunk kiosztani, akiket a véleményadásra felkérő bizalmi férfaink erre érdemeseknek fognak kinyilatkoztatni.

Segélyezésre kiadott: az 1900-ik év folyamán segély czímen 1070 korona, tanulmányi ösztöndíj és gyermekneveltetési pótlék czímen 600 korona, összesen 1670 korona, vagyis 230 koronával több, mint az előző évben és 570 koronával több, mint az 1897-ik év folyamán. — Az egyesület 16 év óta, vagyis 1884 től bezárólag az 1899-ik év végéig tagok segélyezésére kiadott 14450 koronát, ösztöndíj és gyermekneveltetési pótlék czímen 6400 koronát, összesen 20850 koronát.

Egészben véve a segélyezésekre fordított összeg igen jelentékeny, mindazonáltal a szükségletet tekintve, ezt az összeget még igen csekélynek kell tartanunk. — Mint az előbbieken is jeleztem, egyesületünknek az eddiginél számottevőbben nagyobb összeget e nemes célra adományoznia nem áll módjában s ezt csakis az esetben tehetné, ha egyrészt a tagdíjbefizetéseket teljesítenék a tagok nagyobb pontossággal, másrészt ha a gazdatiszti kar azon tagjai lépnének be jelentékenyebb számban, akik egyesületünkbe nem azzal a célzattal kénytelenítettnek belépni, hogy egyesületünktől valamit várjanak, hanem kötelességük volna belépni azon szempontból, hogy filléreikkel az erre valóban reászorultakat támogassák.

Egyesületünk tagjai részére, úgy, mint az azelőtti években, az elmúlt egyesületi évben is sikerült fűrdő- és egyéb kedvezményeket kiosztóznunk s az egyes gyárosok és kereskedők, de főleg a napi és szaklapok által nyújtott kedvezmények valóban figyelemreméltók, mely utóbbiakat tagjaink között igen sokan veszik igénybe. A kedvezményekről tagjainkat állandóan tájékoztatjuk s ezek az idei „Évkönyv”-ben is fel vannak tüntetve.

Az egyesületi tagok részére szerzendő kedvezmények ügyével behatóan foglalkozott választmányunk a múlt évben, a Rovara választmányi tag által eléje terjesztett javaslat alapján. — A javaslat szerint egyesületünknek törekednie kellene arra, hogy ne csak egyes fővárosi kereskedők, szállótulajdonosok és lapoknál eszközöljön ki kedvezményeket, hanem igyekezzék ilyeneket minden nagyobb vidéki városban kiosztóználni, sőt tekintettel a nyugati vármegyékben lakó gazdatisztek érdekeire, igyekezzék az egyesület ily kedvezményeket Ausztria néhány

nagyobb városában is biztosítani tagjai részére. — Az indítvány első részét a választmány magáévá tette, de nem fogadta el annak utóbbi részét, illetve ezt a kérdést egyelőre függőben tartani határozta.

Az egyesület vagyonáról, pénztári forgalmáról a számvizsgálóbizottság jelentése nyújt a tisztelt Közgyűlésnek részletes tájékoztatást. Szabadjon azonban e helyütt is hangsúlyoznom, hogy a legszigorubb takarékoság szemeltartásával megállapított költségelirányzat nemesak betartatott, hanem 424 korona meg is takarított; e mellett pedig az ujonnan belépett alapító tagok által befizetett összegek folytán bevételünk az előirányzottnál jelentékenyen nagyobb volt.

Az egyesület vagyonszaporulata is öröndetes képet tüntet fel. Az összes vagyon a folyó év január 1-én 62363 korona. — A múlt évi vagyonszaporulat 8188 korona s az 1897-ik év eleje óta, mióta az egyesület ügyvezetőségét átvenni szerencsém volt, a vagyon 12,618 koronával szaporodott.

Sajnálatos állapotokra engednek következtetni az állasközvetítés terén szerzett tapasztalataink. — Évről-évre növekedik és pedig jelentékenyen növekedik az állást keresők száma, ami leginkább bizonyítja a gazdatiszti állások bizonytalanságát. — Ez a körülmény egyuttal súlyosan nehezedik egyetünkre is; — mert az állást keresők által támasztott igényeket kielégíteni a legjobb akarattal sem vagyunk képesek. Hozzávetőlegesen évenként mintegy 100 tagunkat áll módunkban álláshoz juttatni, ami azonban eltűnő csekélység a szükséglethez képest, miután állasközvetítésért tagjainknak több mint a fele fordult a múlt évben hozzánk. Hogy ily nagy tömegben érkező állásszerzés iránti kérelmeknek megfelelni képesek vagyunk, azt nézetünk szerint csodálni egyáltalán nem lehet, de ennek dacára az állást nem nyelő tagok sokszor igen kiméltelen modorban és durva hangon támadják ezért az ügyvezetőségét. — Hogy az állasközvetítés terén nem tudjuk a felmerülő kívánalmakat kielégíteni, s hogy sok tagunknak állást szerezni nem áll hatalmunkban, annak oka részben abban is keresendő, hogy állást kereső tagjaink nagyrésze túlságos követeléseket támaszt a javadalmazás tekintetében és ez a körülmény már eleve is kizárja az érdekükben való sikeres intervencziót. — Megnehezíti továbbá az állasközvetítés eredményességét az a körülmény, hogy egyesületünkbe igen sokan, pusztán azzal a célzattal lépnek be, hogy magukat az állástkeresők lajstromába felvétethessék, ami azután tulkinálatot idéz elő az állástkeresők részéről az állást betölteni kívánókkal szemben. Az állasközvetítés terén a múlt évekhez képest kedvezőbbek az eredmények, de ennek konstataálásával nem mulasztatom el hangsúlyozni azt, hogy túlzott követelése kielégítésére az ügyvezetőség nem vállalkozhatik.

A nyugdíjintézet működéséről az igazgatóság külön részletes jelentésben számol be, de ennek dacára szabadjon a nyugdíjintézetre vonatkozólag is rövid előterjesztéssel élnünk. A nagy küzdelmek révén és sok nehézség legyőzésével 5 évvel ezelőtt létesített nyugdíjintézet a tagok csekély száma dacára és a földbirtokosok részéről tapasztalt részvétlenség ellenére megnyugtató képet nyújt.

Az intézet díjtartaléka ezidőszent 185,675 korona, míg maga az alapvagyon: 54,928 korona, az összes vagyon tehát a múlt évi 200,004 koronával szemben 240,603 korona. A nyugdíjintézet vagyoni teljes bizosítékot nyújt arra nézve, hogy az intézet a tagjaival szemben elvállalt kötelezettségeket minden körülmények között teljesíteni képes lesz. A taglétszám, sajnos, semmivel sem emelkedett, miután a belépett 9 új tag helyett az igazgatóság fizetési kötelezettségük nem teljesítése miatt ugyanennyi tagot törlőni volt kénytelen.

A nyugdíjintézet alapvagyon a múlt évben is egy jelentékeny összeggel gyarapodott Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ur ő Exzellenziájának áldozatkészségéből, a ki e tényével újból tanujelét adta azon érdeklődésének és jóindulatának, a melylyel a gazdatiszti osztály érdekei iránt viseltetik. A miniszter július hó 29-én kelt leiratában értesítette egyesületünk elnökségét, hogy támogatni óhajtván egyesületünket azon humánus tevékenységében, melylyel a mezőgazdaság és erdőszettel foglalkozóknak munkaképtelenség esetére állandó nyugdíjellátást nyújt s ezáltal közvetve ezen ágazatok fejlesztése érdekében is működik, a nyugdíjintézet alapítójának fejlesztésére 8000 korona állam segélyt engedélyezett.

A földmívelésügyi miniszter ur ő Exzellenziája minisztersége kezdete óta évenként ugyanily összeggel volt kegyes nyugdíjintézetünk alapvagyonát gyarapítani s e nagylelkű segélyezésnek köszönhető legnagyobb részben, hogy nyugdíjintézetünk immár közel 55,000 korona alapvagyonnal rendelkezik. Az elnökség és ügyvezetőség az egyesület hálás köszönetét küldöttségileg már tolmácsolta a miniszternek, de a tisztelt Közgyűlés is bizonyára jegyzőkönyvileg óhajta köszönetét és halálját Darányi földmívelésügyi miniszternek kifejezni.

Egyesületünk az 1899-ik évben a nyugdíjintézet költségeihez 496 korona 90 fillérrel járult; az intézet fennállása óta ennek kezelési költségeire összesen 20 849 korona 20 fillért fordított. A nyugdíjintézet vagyonának gyarapítása érdekében Jattka Ferencz földbirtokos a „Burgonya természetese a mai okszerű alapon” czímű művéből 250 példányt engedett át oly módon, hogy az ezen művek eladásából befolyó jövedelem teljesen a gazdatisztek nyugdíjintézetét illesse meg. — Hasonlólag Wenninger Mátyás egyesületünk választmányi tagja „Utmutatás az észszerű és természetszerű gazdálkodásra” czímű művének elárusításából befolyó jövedelem felét szintén a nyugdíjintézet alapvagyonának gyarapítására ajánlotta fel. Javasolom az igen tisztelt Közgyűlésnek,

hogy nevezetteknek a nyugdíjintézetnek ily módon való támogatásáért jegyzőkönyvileg köszönetet nyilvánítani sziveskedjék.

Az 1899-ik év folyamán egyesületünk tartott 1 közgyűlést, 8 választmányi és több bizottsági ülést. — Az ügyforgalom 1045 darabot tüntet fel.

A múlt évi közgyűlés alkalmával megválasztott választmányi tagok közül herényi Gothard Sándor és Karczag István sokoldalú elfoglaltságuk miatt lemondottak. — Ezek helyét a választmány Hahn Miksa és Keresztessy István tagtársakkal töltötte be, a mit a választmány nevében jóváhagyólag tudomásul venni kérek.

Az Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége nagygyűlésére egyesületünk képviselőjében Máday Izidor alelnök, Deiminger Imre, Fromm Antal, Greszler Vilmos és Práznovszky Agost v. tagok küldettek ki a választmány által.

Az előbbieken volt szerencsém az 1900-ik évről szóló jelentésemet tiszteletteljesen beterjeszteni, a melynek szives tudomásul vételét kérem.

Bujanovics Sándor elnök: Az ügyvezető évi jelentésének tudomásul vétele mellett némely határozatok hozatala szükséges és pedig a jelentés kapcsán köszönetet kell mondanunk az OMGE.-nek azon erkölcsi és anyagi támogatásért, melyben egyesületünket részesíteni szives volt. (Helyeslés.) A közgyűlés utasítja az igazgató-választmányt, hogy a tagdíjhátralékok apasztására minden célravezető módot igénybe vegyen. Jatlka Ferencz és Weninger Mátyás tagok adományait a Közgyűlés köszönettel tudomásul veszi, ugyszintén azt is, hogy a választmány az egyesület képviselőjében tagokat küldött ki a Gazd. Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésére. (Helyeslés.)

Ezek után még egy köszönettel tartozunk t. Közgyűlés s ez illeti ügyvezetőnknek, aki elismerésre méltó tevékenységgel és buzgósággal vezeti egyesületünk ügyeit s a Gazdatisztek Lapjának szerkesztését is magára vállalta. Javasolom t. Közgyűlés, hogy Jeszenszky Pál ügyvezető urnak buzgósága és tevékenységeért köszönetet mondjunk (Éljenzés. Helyeslés.) és felkérjük őt, hogy a jövőben is hasonló tevékenységgel vezesse ügyeinket.

Jeszenszky Pál ügyvezető megköszöni a közgyűlésnek jóindulatú megnyilatkozását s igéri, hogy a jövőben is az eddigi odaadással fogja az ügyet szolgálni.

Elnök ezután kéri a számvizsgáló-bizottság jelentésének előterjesztését. Ügyvezető olvassa:

A számvizsgáló-bizottság jelentése. Az egyesület 1899-ik évi zárszámadása és vagyonkimutatása.

Méltóságos Elnök Ur!

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Megtisztelő bizalmukból, mint a számadások megvizsgálására kiküldött bizottság tagjai, megbízatásunkban eljárván, az 1899-ik évről szóló számadást átvizsgáltuk s eljárásunk eredményéről a következőkben van szerencsénk tiszteletteljes jelentésünket beterjeszteni:

Az 1899-ik év bevételei:

1898. évi pénztári maradvány	2073 kor. 50 fill.
1900-ra már 1899-ben befolyt tagdíj	381 kor. — fill.
1899. évi tagdíjából	3750 „ 08 „
Hátralékos tagdíjából	3831 „ 62 „
Alapító tagdíjából	2000 „ — „
Bálintffy Pál alapítványa	2000 „ — „
Folyó számla kamat a postataktól	16 „ 40 „
„ „ „ a M. Orsz. Közp. takptól	39 „ 62 „
50.111 kor. 08 fill. tőke 1899. évi kamatai	2332 „ 69 „
Bevétel összege	16424 kor. 91 fill.
Kiadások	8495 „ 43 „
1899. évi pénztári maradvány	7929 kor. 48 fill.

Az 1899-ik év kiadásai:

Nyugdíjintézet költségeinek fedezésére	496 kor. 90 fill.
Tagok segélyezésére és ösztöndíjak	1670 „ — „
Lakbér	180 „ — „
„Gazdatisztek Lapja“-nak kiadási költségei	433 „ 28 „
Ügyészi költségek	165 „ 20 „
Posta költség	268 „ — „
Nyomatványok és irodaszerek	328 „ 14 „
Vegyes kiadások	295 „ 16 „
Tiszti fizetések	2210 „ — „
Takarítás, fűtés, világítás	67 „ 70 „
Jutalékok és díjak a takarékpénztárnak	48 „ 36 „
Tőke tőkésített kamatai	2332 „ 69 „
Kiadás összege	8495 kor. 43 fill.

Összehasonlítva illetve levonva a kiadásokat a bevételből a pénztári maradvány 7929 korona 48 fillér azaz hétezerkilencszázhuszonkilencz korona 48 fillér, melyből a jövő 1900-ik évi számadás bevételérovatába 690 korona 48 fillér, mint első tétel bevezetendő; a többi 7239 korona pedig a tőkéhez csatolandó.

A pénztári maradvány a következőképen oszlik meg:

1. Készpénz a kézi pénztárban	36 kor. 68 fill.
1. „ „ a postatakékpénztárnál	653 „ 80 „
3. Magy. Orsz. Közp. takp.-nál folyószámlára elhelyezve	7239 „ — „
Összesen	7929 kor. 48 fill.

Van szerencsénk jelenteni, hogy az évi számadást tételről-tételre átvizsgáltuk s azt szabályszerűleg helyesnek s a valósággal megegyezőnek találtuk. — Szükségesnek tartjuk kiemelni, hogy a költségelőirányzat nemcsak szigoruan betartatott, de a közgyűlés által a kiadásokra előirányzott összegből a legmesszebb menő takarékoság révén még 424 korona meg is takarított.

Az egyesület vagyoni állapotát illetőleg van szerencsénk a következő kimutatást mint az 1899 ik év végével mutatkozó állapotot a tisztelt közgyűlés elé terjeszteni:

Az egyesület vagyona az 1899-ik évről:

1899. évi pénztári maradvány	690 kor. 48 fill.
A január 1-én takarékpénztárba helyezett tőke	50111 „ 08 „
Az 1899. év decz. 31-én tőkésített tőke kamatai	2332 „ 69 „
Magy. Orsz. Közp. takarékpénztárba folyó számlára elhelyezett tőke	7239 „ — „
Gróf Dessewffy-féle alapítvány	2000 „ — „
Összesen	62373 kor. 25 fill.

A múlt évi december hó 31-iki készpénz vagyon 54184 korona 58 fillért tett ki, a vagyon szaporulat tehát a folyó évben 8188 korona 67 fillér.

Az előbbieken előterjesztett tiszteletteljes jelentésünk szives tudomásul vételét kérve, ajánljuk a „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete“ és nyugdíjintézete pénztárának kezelésével megbízott O. M. G. E. pénztárosának a felmentvény megadását.

A tagdíjhátralékokat illetőleg a következőket van szerencsénk jelenteni:

Az 1897-ik évi közgyűlés által feltételelesen törölt 284 tagdíjhátralékos tag közül tizenketten fizették be hátralékaikat, összesen 730 koronát. — A feltételelesen törölt tagok az 1897-ik évi tagkönyvben azzal a követeléssel, a mely a tagkönyv lezárásakor találtatott, továbbra is nyilvántartatnak, a nélkül azonban, hogy az újabb tagkönyvekbe átvettettek volna.

Sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a legutóbbi három év óta, több tag, kiknek jelentékenyebb összegű tagdíjhátraléka van — ismeretlen helyre költözött s tartózkodási helyük ki nem puhatolható. — Van szerencsénk javasolni, hogy a mennyiben ezeknek lakhelye az újabb puhatolódzások s a megindítandó ügyészi eljárás daczára kikutatható nem volna, a választmány felhatalmaztassék, hogy ezen ismeretlen tagokat is feltételelesen törölhesse, nehogy a további nyilvántartással illuziózus követeléseink túl nagy összegre felszaporodjanak.

Az 1899-ik évi tagsági könyvet a rendelkezésre álló okmányokkal és jegyzőkönyvekkel összehasonlítottuk s lezártuk. — A koronaértékben vezetett tagsági könyv összegezése a következő összeget tünteti fel:

1. Hátralékos tagdíjak 1898-ról	8726 kor. 50 fill.
2. 1899-ik évre előirt tagdíjak	5660 „ 05 „
Összesen	14386 kor. 58 fill.

Erre befolyt régi és újabb hátralékokban	3831 kor. 62 fill.
1899-ik évi tagdíjakban	3750 „ 08 „
Az év folyamán töröltetett	565 „ — „
Fennmaradó hátralék az 1900-ik évre	6239 „ 88 „
Összesen:	14386 „ 58 „

A tagdíjhátralékok szigorubb behajtásának eredménye, hogy a hátralékokat a múlt évhez képest 2486 koronával csökkenteni sikerült; a tagdíjhátralék azonban még mindig igen jelentékeny, minélfogva tiszteletteljesen javasoljuk, hogy a t. közgyűlés ugy az ügyvezetőséget, mint az egyesület ügyészét utasítani méltóztassék, hogy a hátralékok behajtását a legerélyesebb eszközökkel szorgalmazzák.

Tiszteletteljesen kérjük fentiekben előterjesztett jelentésünk szives tudomásul vételét és elfogadását.

Budapesten, 1900. február hó 21-én.

Bálintffy Pál, Fromm Antal, Greszler Vilmos,
a számvizsgáló-bizottság tagjai.

Bujanovics Sándor elnök. Méltóztatnak a számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul venni? (Helyeslés.) Ha igen, úgy határozatként kimondom, hogy a közgyűlés a számvizsgáló-bizottság jelentését tudomásul veszi, az abban foglaltakat magáévá teszi s az 1899. évi vagyonkezelésre nézve a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a számvizsgáló-bizottságnak és az egyesület pénztárát kezelő OMGE. pénztárosának megadja.

Ügyvezető az 1900. évi költségelőirányzatot következőkben terjeszti elő:

1900-ik évi költségelőirányzat.

Az egyesület 1900-ik évi költségelőirányzata az eddigi szokásoknak megfelelőleg a nyugdíjintézet költségelőirányzatával együttesen állapított meg, annyival inkább, mert mindkét intézménynek pénztára együttesen kezeltetik. A költségelőirányzat a legmesszebb menő takarékosság szemmel tartásával a következőleg állapított meg:

A Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézete költségelőirányzata az 1900-ik évre:

Bevétel	kor. fill.	Kiadás	kor. fill.
Az alapvagyon kamataiból...	2400	Tiszti fizetések és tiszteletdíjak...	2400
A Magy. Gazdatisztek Országos Egyesületétől segély	500	Lakbérátalány...	180
		Fűtés, világítás, irodakarítás...	160
		Iroda és póstaköltség	160
Összesen	2900	Összesen	2900

A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete költségelőirányzata az 1900-ik évre:

Bevétel	kor. fill.	Kiadás	kor. fill.
1899. évi pénztári maradvány...	690 48	Tiszti fizetésekre	2400
Folyó évi tagdíjakból	4500	Lakbér	180
Hátralékos tagdíjakból	2400	Fűtés, világítás	160
Tőke kamataiból	2800	Irodaszerek, nyomtatványok	400
		Egyesületi közlöny	450
		Póstaköltség	450
		Segélyezésekre	2400
		Járuléka a nyugdíjintézet kiad. fedezéséhez	500
		Vegyés kiadásokra	400
		Tőke elhelyezendő kamatai	2800
Összesen	10390 48	Összesen	10140

A bevételből levonva a kiadást, mutatkozik felesleg 250 korona 48 fillér, azaz kettőszázötven korona negyvennyolcz fillér.

Budapesten, 1900. február hó 21-én.

Jeszenszky Pál, Bujanovics Sándor,
 ügyvezető, elnök.
 Bálintffy Pál, Greszler Vilmos, Fromm Antal;
 a számvizsgáló-bizottság tagjai.

Elnök határozatként kimondja, hogy a közgyűlés a betérjesztett 1900. évi költségelőirányzatot elfogadja.

A II-ik alelnöki állás betöltése.

Bujanovics Sándor elnök indítványára a közgyűlés Bálintffy Pál elnök elhalálásával megüresedett II-dik alelnöki állásra egyhangulag Nick Edét a koronauradalom jószágigazgatóját választja meg.

A közgyűlés a lelépő számvizsgáló-bizottsági tagoknak Fromm Antal és Greszler Vilmosnak buzgó működésükért köszönetét fejezi ki, őket újból számvizsgáló-bizottsági tagokul egyhangulag megválasztja, míg a Bálintffy Pál elhunytával megüresedett bizottsági helyre Nick Edét választja meg, a kité a nyugdíjintézet igazgatóságába is kiküld.

Indítványok.

Jeszenszky Pál ügyvezető előterjeszti, hogy az alapszabályok 16. §-a alapján két indítvány terjesztetett be, mely a közgyűlésen tárgyalandó, az egyik Gerő Viktoré s az a következőleg hangzik (olvassa):

Mélyen tisztelt közgyűlés!

„Mondja ki a közgyűlés, hogy egyesületünk az állásközvetítést hathatósan karolja fel és arra kiváló gondot fordítson. Hogy az állást betöltő földbirtokosok az előjegyzett, illetve állástkereső egyesületi tagok felől kellő információt szerezzenek, határozza el a közgyűlés, hogy az állástkeresők hirdetményei — kivétel nélkül — egész terjedel-

mükben közzétesse, E czélból a Gazdatisztek Lapjához „Állástkeresők” czímen egy negyedív melléklet csatoltassék, amelyben kizárólag az állástkeresők hirdetményei foglaljanak helyet. E melléklet költségeinek fedezésére minden állástkereső esetleg 1 korona díjat fizessen, amely díjért a hirdetményt 3-szor közölni kell. Aki a név és lakcímét is közzététetni kívánja, az a törvényes hirdetési bélyegilletéket (60 fillért) is fizeti.”

Ügyvezető azon véleményének ad kifejezést, hogy az indítvány keresztülvihetetlen, részben pénzügyi, részben technikai okokból. A „Gazdatisztek Lapja” a „Köztelek” mellékleteként az OMGE. előzékenységből s nagyrészen annak költségén jelenik meg; tekintettel már most arra, hogy az álláshirdetések, ha valamennyit közölni akarnánk, legalább 3—4 oldalnyi teret vennének igénybe, ez egyenesen kizárja azt, hogy az indítvány keresztülvihető legyen, mert ebbe az OMGE. egyrészt a jelentékeny költségöbblét, de a Köztelek lapban rendelkezésre álló csekély tér miatt sem mehetne bele. Különben is az állástkeresők és betöltendő állások nyilvántartatnak az egyesületnél; kéri ennél fogva a közgyűlést, hogy térjen napirendre az indítvány fölött.

A közgyűlés Gerő Viktor indítványa felett napirendre tér.

Ügyvezető ezután előterjeszti Gruber Károly erdőmester alábbi indítványát.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A „Gazdatisztek Lapja” utolsó számában a gazdatisztek és a gazdasági alkalmazottakról szóló törvényjavaslatot, a választmány észrevételeit és az anket tárgyalásának menetét tanulmányozván, megdöbbenésemre vettem észre, hogy sehol egy szóval sincsenek említve az erdőtisztek, kik épen olyan támogatásra és megvédésre szorulnak mint a gazdatisztek, legyen az a cím bitorlását, legyen az a szolgálati felvételt vagy elbocsátását illetőleg vagy legyen azon intézkedés tekintetbe véve, hogy gazdatisztek csak magyar honpolgárok lehetnek stb., egyedül csak a 25. §. kivételével, melynek értelmében már az 1879. évi erdőtörvény intézkedik.

Azért bátorkodom igen sok erdőtiszt nevében, akik ép oly bizonytalan helyzetben vannak mint sok gazdatiszt, a mélyen tisztelt közgyűléshez azon kérelemmel fordulni, hogy az alkotandó törvénybe az erdőtisztek is legyenek felvéve, ami most nagyon egyszerű volna, holott ez későbbben már nagy nehézségekkel járna.

Az országos erdészeti egyesület ezen kérdéssel még nem foglalkozott, de hogy ez fontos és már égető, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy a magyar gazdatisztek és erdőtisztek egyesülete, melynek keletkezése óta rendes tagja vagyok, annak törvényes rendezését egy évtized óta sürgeti.

Nem tétélezem fel az egyesület egyetlen egy tagjától sem, hogy az erdőtisztek mellőzése szándékosan történt volna, hanem sajnálatomra kell bevallanom, hogy kevesen vannak ezen egyesület kötelékében és így egészen feledésbe mentek, ámbár hasonló foglalkozásuk lévén mint a gazdatiszteknek; de biztosra veszem, hogy ha a 27. szakasz c) pontja megváltoztatnék (hogy minden ezen szóban levő törvény alá tartozó tiszt egyesületünk tagja kell legyen), akkor évi bevételei jelentékenyen szaporodnának és a nyugdíjintézet nagyobb lendületet nyerne, mert azok közül is sokan jelentkezének, kik eddig alig tudták, hogy mily hasznos, önzetlen tevékenységet fejt ki egyesületünk és hogy sokkal több jót tesz, aránylag véve szerény vagyona segítségével, mint más egyesületek, melyek vagyont gyűjtenek és tagjainak helyzetével alig törődnek.

Ügyvezető szerint az indítvány teljesen jogosult; proponálja, hogy intézzen az egyesület felterjesztést a földmiv. miniszterhez, s ajánlja figyelmébe, hogy a magán erdőtisztek jogviszonya is szabályoztassék a gazdatiszti törvény keretében.

Szilassy Zoltán átirat intézését javasolja az Országos Erdészeti Egylethez, hogy hasonló felterjesztést intézzen a miniszterhez, annyival inkább, mert az említett egyesület szintén hivatott arra, hogy az erdőtisztek érdekeit előmozdítsa.

A közgyűlés Gruber Károly indítványát elfogadja s a miniszterhez felterjesztés s az Országos Erdészeti Egylethez átirat intézését határozza el.

Bujanovics Sándor elnök: Több indítvány be nem adatván, a napirend ki van merítve. Az ügyvezetői jelentésből láttuk, hogy egyesületünk ügyei lassan bár, de mégis fejlődnek, haladnak s a megszilárdulás utján vagyunk, bár még távol állunk a ponttól, melyet elérni kívánunk, melyet elérni kell, ha azt akarjuk, hogy egyesületünk a jövőben a gazdatisztikar méltó képviselője legyen. A haladás a czél felé már konstatalható s azon reményben, hogy ez a haladás a jövőben fokozottab mérvű leend, a közgyűlést berekesztém. (Eljenzés.)

A „Mezőgazdasággal és Erdészettel foglalkozók nyugdíjintézetének közgyűlése.

(1900. április 22.)

Jelen vannak *Bujanovics* Sándor elnöklété alatt: *Baly* Kálmán, *Bójtós* Árpád, *Fromm* Antal, *Greszler* Vilmos, *Gerney* Béla, *Landesz* József, *Praznovszky* Agost, *Rubinek* Gyula, *Szalay* László, *Szánthó* Menyhért, *Szilassy* Zoltán, *Szerogh* Lajos, *Takács* Emil, *Turcsányi* Kálmán és *Jeszzenszky* Pál ügyvezető.

Bujanovics Sándor elnök mindenképpel jelenti, hogy a nyugdíjintézet mai közgyűlésére szóló hirdetmények a hivatalos közlöny április 3-iki, a Budapesti Hírlap április 1-ői számában közzé lettek téve s ezenkívül külön meghívókkal is értesítve lettek a tagok a közgyűlés megtartásáról.

Jelen vannak a tagok közül 14-en, kik ezenkívül meghatalmazás alapján 14 tagot képviselnek s így 28 szavazattal rendelkezik a közgyűlés s ennél fogva határozatképes s így megnyitottnak jelenti ki.

A jegyzőkönyv vezetésére felkéri *Jeszzenszky* Pál ügyvezetőt, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig *Bójtós* Árpád és *Greszler* Vilmos tagtársakat.

Jeszzenszky Pál ügy. igazgató miután az igazgatóság jelentése és a zárszámadás minden egyes tagnak megküldetett, kérem azt felolvasottnak tekinteni.

Bujanovics Sándor elnök: Kíván-e valaki a tagtársak közül az igazgatóság jelentéséhez és az előterjesztett zárszámadáshoz hozzászólni. (Nem!) Tehát hozzá méltóztatnak járulni. A felügyelő-bizottság jelentését azonban, mivel a törvény is megköveteli, mindenesetre kérem felolvasni.

Jeszzenszky Pál ügyvezető igazgató felolvassa a felügyelő-bizottság jelentését.

Bujanovics Sándor elnök: Méltóztatnak a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a felmentvényt az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a vagyonnevelésre megadni? (Megadjuk.) Határozatként kimondom tehát, hogy a felmentvényt az 1899. évi zárszámadásra s mérlegre vonatkozólag a felügyelő-bizottságnak és az igazgatóságnak a közgyűlés által megadjatik.

S most következik az igazgatóság és felügyelő-bizottság kiegészítése.

Az igazgatóságból megválasztatásuk sorrendje szerint kiléptek, *Greszler* Vilmos, *Praznovszky* Agost és *Szánthó* Menyhért, kiknek újból való megválasztását ajánlja az igazgatóság; azonkívül egy üres hely van az igazgatóságban, melyre *Balla* Kálmán tagtársunkat ajánljuk. A felügyelő-bizottságba ajánljuk *Turcsányi* Kálmán volt felügyelő-bizottsági tagot és új tagul *Szekács* Istvánt.

Méltóztatassanak ezentisztségekre a szavazatokat beadni.

Ez megtörténvén, elnök összeszámolja a beadott szavazatokat és kihirdeti a választás eredményét, mely szerint a közgyűlés 28 szavazattal beválasztotta az igazgatóságba *Greszler* Vilmos, *Praznovszky* Agost, *Szánthó* Menyhért és *Balla* Kálmán tagokat, a felügyelő-bizottságba pedig *Turcsányi* Kálmánt és *Szekács* Istvánt.

Az alapszabályok 31-ik szakasza értelmében indítvány be nem adatván, Elnök köszönetet mond a megjelent tagoknak s a közgyűlést berekeszti.

Nem kell kétségbeesni.

A „Gazdatisztek Lapja”-nak 3. számában B. B. jellege alatt megjelent „Gazdatisztek ügye a földművelésügyi vitában” című cikkre óhajtok jelen soraimban néhány szerény megjegyzést tenni.

A tisztelt cikkíró sötét alapra még sötétebb képet fest, a mivel nézetem szerint nem sokat használt a gazdatiszti egyesületek, sőt ellenkezőleg cikkének kedvezőtlen következményei lehetnek, mert nemcsak azokra hat lehangolólag, akik már tagjai az egyesületnek, hanem még azok is, akik esetleg az egyesületbe belépni szándékoztak, visszariadnak attól, hogy oly intézményt támogassanak, amelynek nem akad pártfogója, tehát jövője sines.

Ez állítás nem alapos, mert bebizonyítható, hogy voltak, vannak és lesznek pártfogói. Nem szabad továbbá figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy milyenek voltak a viszonyok 30 évvel ezelőtt és pedig nemcsak a mezőgazdaság terén, hanem minden más terén is hazánkban. Nem akarok a történetről szerepére vállalkozni, csak arra akarok rámutatni, hogy valamint az ország minden ügyeiben, intézményeiben óriási haladás tapasztalható, ugy nem mondhatja senki azt, hogy a gazdatisztek ügye nem ment volna előre, mert ha nem is gyors e terén a haladás, de folytonos s a jövő nem akaszthatja meg a fejlődést csak gyorsíthatja.

1879-ben, mikor arról beszéltem, hogy szeretném a magyar gazdatisztek és erdészek segélyegyesületét megalakítani, engem sokan furcsa embernek, vagy talán még másnak is mondtak. Voltak mások is, kik hasonló gondolatokkal foglalkoztak és a gazdatisztek érdekében fáradoztak; neveket nem sorolok fel, mert attól tartok, hogy ha az egyiket vagy a másikat véletlenül kifelejtém, neheztelést vonnék magamra, de minden igyekezet, fáradság és pénzbeli áldozat dacára sem tudták a gazdatisztek arra bírni, hogy e tervezett intézményhez hozzájáruljanak.

Mint hogy köztudomású dolog, hogy a gazdatisztek az én felszólításomnak engedve, az alakuló közgyűlésre nagy számban megjelentek és az egyesületnek az alapját megvetették, csak azt kell még említenem, hogy mikép indultak meg a munkálatok az egyesület megalakulása előtt, a mivel azt akarom bebizonyítani, hogy a gazdatisztek érdekeinek előmozdításához olyan emberek járultak hozzá, akik között magamat kivéve, egy sem volt gazdatiszt, hanem volt egy miniszter, egy gróf, egy tudományos akadémiai tag, két műegyetemi tanár, később odacsatlakoztak országgyűlési képviselők, minden gazdasági szaklap és majdnem az összes napilapok szerkesztősejei — utóbbiak azáltal, hogy az ügyet támogató közleményeknek helyet adtak lapjaikban — és egy ügyvéd.

Ezek az urak fáradoztak azon, hogy a gazdatisztek egyesülete létrejöhön.

A kik az alakuló gyűlésen résztvettek, ugy is tudják, kik voltak az előkészítő-bizottságnak tagjai, akik pedig nem voltak ott és kíváncsiak megtudni, olvassák el az akkor kiadott jelentést. Itt csak két nevet kell felemlítenem: az egyik volt gróf Lónyay Menyhért, a másik a fia, gróf Lónyay Béla. Az utóbbinak köszönhettem, hogy bevezetett azon körökbe, melyeknek támogatását az ügy érdekében szükségesnek tartottam. Ő hozta tudomására édes atyjának is, hogy miben fáradozunk s mivel érdeklődését megnyerte, ő excellenziája volt nekem a legjobb tanácsadó.

Azt hiszem, az elmondottak eléggé bizonyítják, hogy a gazdatisztek és erdészek segélyegyesületének voltak már kezdetben is pártfogói, hátra van még annak a kimutatása, hogy ezután is voltak, hogy most is vannak, azt ugy is tudjuk.

Egynéhány reminiscenciát kell itt említenem, melyek gróf Lónyay Menyhért ő excellenziája személyéhez fűződnek. Rendesen jelentést kellett neki az ügyek állásáról tenni és egy ilyen alkalommal azt kérdezte: kit akarnak elnöknek megválasztani? Erre az volt a válaszom, hogy még nem tudom, de a magam részéről méltányosnak tartom, hogy

Béla grófot tiszteljük meg ezzel. Ő excellenziája azt felelte erre: „Fiam még fiatal arra, hogy gyűlést vezesse, egy kissé hirtelen természetű is és így jobb lesz, ha már megakarják tisztelni, proponálja őt alelnöknek, ugy azután begyakorolhatja magát. Hanem az elnökségre mást kell felkérni; legjobb lesz, ha barátjaitól megkérdezi, kit akarnak, akkor én majd beszélök az illetővel és bemutatom magát.” Kartársaim két mágnást is proponáltak, de egyik sem vállalkozott erre a tisztségre, mert attól tartottak, hogy ha nem sikerül a dolog, blamírozva lesznek. Így állván a dolgok, nagy zavarban voltunk. De ő excellenziája megvigasztalt mondván: „Nos majd segítök én a bajtokon, először én vezetem az alakuló gyűlést, azután proponálök egy elnöknek való urat; később majd megmondom, ki lesz az.” Egy pár nap múlva megmondta az elnök ur nevét s hozzá tette, „most azon legyen, hogy a választás egyhangulag történjék.” Ugy is történt és jól is történt ugy, a hogy van.

További bizonyításom során meg kell említenem, hogy a gyűléseken a kartársak mindig azt kívánták, hogy nemcsak segélyegyesületet, hanem nyugdíj-egyesületet is kell létesíteni. Egy ilyen határozat folytán alakult egy bizottság, melynek három tagját kötelességemnek tartom megnevezni, mert azért a nagy munkáért, melyet ők végeztek, minden gazdatiszt és erdész hálával tartozik azon uraknak, neveik: *Galgóczy* Károly, a magy. tud. akadémia tagja, *dr. Levin*, a pesti kereskedelmi akadémia igazgatója és *Ursziny* Pál ügyvéd és az egyesületnek akkori ügyvezetője.

A bizottságnak egyik proppozíciója az volt, hogy ugy a segély mint a nyugdíj-egyesület kezelését egy biztosító társaságra kell bízni; és így határozattá lön, hogy pályázatot kell kiírni és a legkedvezőbb ajánlatot tevő biztosító-társaságot kell az ügy vezetésével megbízni. Ennek folytán a magyar általános biztosító-társaság vette át az ügyet és a nagy apparátussal, sok költséggel és munkával megindított dolognak az eredménye az volt, hogy mindössze 6 gazdatiszt jelentette be a nyugdíj-egyesületbe való belépését.

Az ügy kudarcot vallott, amit előre lehetett tudni azoknak, a kik a gazdatisztek ismerik. Életemben én is voltam egyszer proféta, akkor a mikor kijelentettem, hogy arra nem valók a gazdatisztek, hogy bármelyik biztosító társaságnak kedvében járjanak, hanem ha nyugdíj-egyesületet akarnak életbe léptetni, az csak ugy lehetséges, ha önállóan, saját erejükkel létesítik. Most már ez is megvan, ugy a hogy azt én is és sok kartársam kívánta. Itt nem hagyhatom említés nélkül, hogy a magy. általános biztosító társaság az egyesületet nagy összeggel támogatta és a többiek is alapítók lettek.

Miután a magy. ált. biztosító társaság az egész ügyről lemondott, a segélyegyesület ügyeinek vezetésével barátaim kívánságára én lettem megbízva.

A következők elmondásába ismét visszatérek az ígért bizonyítékokhoz, hogy a gazdatisztek érdekeinek mindig voltak pártfogója.

Gróf Lónyay Béla lemondott az alelnöki tisztségről és így más alelnököt kellett választani. Az én nézetem az volt, hogy oly embert kell megnevezni az alelnöki állásra, a kiről tudjuk, hogy gazdasági kérdésekkel foglalkozik és egyúttal a földművelési miniszteriumban befolyásos állást foglal el. Ajánlottam tehát a mostani alelnököt, *Máday* Izidor miniszteri tanácsos ur ő méltóságát. Barátaim örömmel fogadták az én eszmémet és megbíztak, hogy kérjem őt meg ezen tisztség elfogadására. A választás megtörtént s tudjuk — én éppen ugy mint mindenki — hogy e lépésünk szerencsés volt, mert az alelnök ur nemcsak nagy ügybuzgalmával, hanem hatalmas pártfogásával is szolgáltatokat tett az egyesület haladásának és tesz most is és ha szabad érzelmeimnek kifejezést adni, azt kívánom,

vajha úgy az elnök mint az alelnök még sokáig működne az egyesület élén.

A további támogatásokról a következőket kell elszámolnom: A földmívelési miniszter urak minden évben segélyezték, a mostani miniszter Darányi Ignác ő Exzellenziája pedig, amint az utóbbi egyesületi jelentésekből kitűnik, most is nagy összeggel támogatja az egyesületet.

Említésre méltó, hogy az 1891. évi gazdasági kongresszuson az akkori földmívelési miniszter, gróf Bethlen András ő Exzellenziája megjelenésével is megtisztelte a gazdasági kart.

Azt hiszem, hogy az elmondottakban eléggé bebizonyítottam, hogy a gazdaságunknak elég sok jóakarója volt és van is s a magam részéről csak annak a kívánságomnak adok kifejezést, iparkodjanak azon lenni, hogy eddigi pártfogóikat meggyőzzék hálájukról s ez által nemcsak a meglévőket megtartsák, hanem számukat még gyarapítsák is.

Visszapillantva a múltra, az a kérdés merül fel, hogy 20 évvel ezelőtt mivel kezdtük? Sem vagyunk, sem társadalmi állásunk és műveltségünknek megfelelő megbecsülésben nem részesültünk, ha csak azt nem számítjuk nagy dolognak, hogy a vidéken szerepeltünk, de ott is csak az ismerősök körében. Nem tudott rólnak egy miniszter sem, az országgyűlési képviselők is csak akkor kezdtek tudomást venni egyesülről, de nem az egész testületről vagy karról: hányzok hallottam: „Ez csak gazdasági”. Most már kezdenek rólunk és ügyünk beszélni, miniszterek is érdemesnek tartják egyesületünket támogatni. Ki tudja, mit hoz a jövő? De én megvagyok győződve, hogy nem kell husz esztendő és a mi ügyünk is kedvezően lesz megoldva, ha fölébred minden gazdaságban az összetartozandóság tudata, ha magunk karoljuk fel az ügyet és nem bízunk mindent másokra. Mert különben úgy járunk, mint én jártam, mikor egy nagy urat arra kértem, hogy lépjen be alapító-tagul. Első kérdése az volt: Hány tagja van a maguk egyesületének? Felelet: 1025. „És hány gazdasági van az országban?” volt a második kérdés. Erre én nem tudtam precíz feleletet adni, de azt mondtam, hogy körülbelül 10,000 a számunk. „No lássa ugymond, ha csak 1025 akar egyesülni, 9000 pedig nem, jobb ha abban hagyja — — —

De reméljük és ne esüggdjünk! Én azt képelem, hogy az egyesületi tagok számának szaporodásán nemsokára segítve lesz és pedig oly formán, hogy a kormány tagjai abban állapodnak meg, hogy minden egyes miniszter az ő rezortjához tartozó uradalomba kinevezendő gazdaságtól nemcsak a kvalifikációt, hanem annak az igazolását is fogja kívánni, hogy a gazdasági egyesületnek tagja legyen. Egyelőre csak a segélyegyesületet kellene úgy támogatni, mivel az állami tisztek úgy is nyugdíjképesek. Megjöhét azonban az az idő is, hogy az állam a gazdaságunk nyugdíját az egyesület által olyformán rendezné, hogy e célra egy megfelelő alapítványt tesz, vagy a tiszteitől jelenleg fizetendő jutalékokat az egyesületnek engedi át.

Azt hiszem továbbá, hogy ha az államnál a kinevezés a fent említett feltételekhez lesz kötve, ennek az lesz a következménye, hogy a magas klérus, a mágnás urak is követni fogják ezt az eljárást. Ennek kedvező hatása első sorban abban nyilvánulna, hogy az egyesület úgy tagjainak számában, mint vagyonában meggyarapodnék. Másodsorban abban, hogy eltűnne az a most uralkodó és sajnos, majdnem mindennap tapasztalható társadalmi jelenség, mely szerint az a gazdasági, a ki oly szerencsés, hogy urasága exzellenziás, lenézi azt, akinek az ura méltóságos gróf és így fokozatosan tovább. Ezeknek a fatális viszonyoknak róható fel, hogy az egyesületi összetartás oly laza.

Azt kívánom, hogy az én ábrándom, noha én már nem vagyok gazdasági, megvalósuljon,

kivánom egész lelkemből, hogy az egyesületnek mind a két ága viruljon és gyarapodjék.

Krocsák G. Emil.

*

A Krocsák ur történeti visszatekintését kétségen kívül érdeklődéssel olvassa el a gazdasági egyesületének minden tagja és ebből a közleményből megérthetjük, hogy a gazdasági kar törekvéseinek a régebbi időkben is voltak magas támogatói, habár vékonyan. Most több van, mert olyan világot élünk, a midőn a törvény és a társadalmi szervezkedés oltalmára nagyobb szükség van, mint régebben, mivel a verseny fokozódott s a létküzdelem kiélesedett. A mai idők szelleme az, hogy a jog és törvény védelmét a legutolsó pária is élvezze. Természetes, ha most többen akadnak olyanok, akik az általános emancipáció előnyéből a gazdasági kart sem vélik kihagyhatni. A közszellemnek így irányu fejlődését világért sem vonom kétségbe s különösen nem vonhatnám kétségbe abban az időponthban, amikor a gazdasági törvényjavaslatok megszülettek. Okunk és jogunk van tehát nekünk is reményleni.

A különbség az én felfogásom s a Krocsák ur fejtegetése között abban áll, hogy én e reménynek alapját nem a kegyes támogatásokban keresem. A kegyes vállveregetések ma már bennünket meg nem hathatnak. Nem ezekre tehát, hanem az emberi jog fejlődésének természetes törvényeire alapítom a gazdasági egyesületét. Ezen az alapon állva korántsem tölt el háláérzettel, ha a vezető körök egyik-másik tagja jóindulatát érezteti a gazdasági karral. A jóindulatú érdeklődés ilyen fellobbanással a gazdasági kart önértéket sem elgíthetik ki. Hiszen tudomásom szerint, nem a jóindulat s nem a kegyes hajlandóságok serlegéből akar inni a gazdasági kart, hanem öhajításai minden vonalon csakis olyanok, amelyeket odaadó munkásságával becsületesen viszonyozni tud.

Ennek a felfogásnak a nyomán bizony elég bántó az, hogy az országgyűlésen nem akadt olyan földbirtokos, aki a gazdasági kart reputációját támadó beszéd ellen vagy a várt törvények érdekében szót emelt volna. Ezt igenis konstatálnunk kellett e helyen, mert ennek e lapnak célja nem az, hogy a közvéleményt alázatosan megkurizálja, de az, hogy azt nyílt és őszinte utakon közelítse meg. És rendkívül csodálkozom, ha ilyen tapasztalat hatása alatt csak egyetlen gazdasági iszerben hagyná egyesületét a helyett, hogy átlátván az érdekképviselet szükségességét, azt fokozottan igyekezzék támogatni.

Buday Barna.

Tagdíjnyugtázás.

200 korona alapító-tagdíjat beküldött John Fowler és Társa.

Az 1900. évre tagdíjaikat április 9-től május 5-ig beküldötték: 10 koronát: Altdorfer Lipót, Altmann Lajos, Apáth Lajos, Bachraty Ferencz, Barth Ferencz, Beszedits Dezső, Csekey János, ifj. Csurgay József, Darányi Béla, Eisenhut Kálmán, Engi Elek, Erdélyi István, Erdélyi Pál, Farkas László, Farkas Adolf, Fekete József, Friedrich István, Gaál Károly, Gazdik Endre, Gottstagh Lajos, Greiner Frigyes, Greksa Ignác, Gromann Géza, Hertelendy József, Hodossy Elemér, Hodun János, Hoffmann Vince, Háfner Károly, Járdánházy Dániel, Jeszenszky Károly, Justus Wladimir, Kalla Éde, Karay Károly, Komáromy Károly, Kovács Béla, Kotschy József, Kintzi Ákos, Kristen Adolf, Korhétz György, Kubovits Ignác, Krottendorfer József, Lukáts Károly, Lintner János, Majnik Sándor, Michalovits Mihály, Molnár Mihály, Molitor Ferencz, Mesterich Aladár, Molnár János (Pta-F. Halom), Nagy Ákos, Németh István, Olbricht Ottó, Orth Ferencz, Paál Viktor, Papp György, Pethő György, Petrányi Lajos, Pfeiffer Manó, Praxa Béla, Perényi Kelemen, Rainprecht Antal, Rovara Frigyes, Sal István, Schreiner János, Smetanka Ferencz, Sipos István, Suba József, Szarka Dezső, Szintay Béla, Tóttósy Sándor, Wagner István, Weiner Bernáth, Vrána Antal, Zeisler Lajos, Zóhls József, Zawrzel Ferencz.

5 koronát beküldötték: Balló János, Bertalan Ferencz, Fazekas Károly, Korchmáros Imre, Kozák

Tivadar, Mohl Mihály, Nemesszeghy Aladár, Novák Antal, Ruzsics Lajos, Siroky Ferencz, Sztetler József.

Hátralékot fizettek: Lukáts Károly 50 korona,

Perl Károly 10 korona, Riedl Hugó 10 koronát.

1901-re 10 kor. tagdíjat beküldött: Erdélyi Pál,

Rainprecht Antal, Rovara Frigyes, Zóhls József.

2 koronát: Kováts Béla és Tóttósy Sándor.

Álláshirdetések.

E rovatban díjtalanul közöljük a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” minden állást kereső tagjának hirdetését 2 hónapon keresztül.

Az állást keresők bizonyítvány másolataikat tartoznak irodánkhoz beküldeni.

Az állást adó földbirtokosokat tisztelettel kérjük, hogy betöltendő állások esetén egész bizalommal szveskedjenek irodánkhoz fordulni. Az állás-betöltésre előjegyzett gazdasági bizonyítvány másolatait kívánatra bérmentve és díjtalanul küldjük meg; de ezeknek tekintés utáni visszazáraztatását kérjük. Elégendő csupán az illető hirdetés előtt álló számra hivatkozni.

E rovat díjtalanul áll rendelkezésre a betöltendő állásokat hirdetni öhajító földbirtokosoknak is, ha egyesületünk tagjai sorába lépnek.

Állást keresők.

Főtiszti, kezelői vagy intézői állás betöltésére ajánlkozunk:

250. Ispáni vagy kisebb kezelőtiszti állást kereső nős gyermektelen fiatal gazdasági, szerény igényekkel azonnali belépésre.

251. Földmívelési iskolát, jó sikerrel végzett, 11 évi gyakorlati bír. r. kath., nős, gyermektelen gazdasági megfelelő állást keres.

252. Erdővidéki vagy ehhez hasonló állást keres 34 éves, katonaviselt nős egyén; ki az erdőri szakvizsgájáról kitűnő 16 évi szolgálata után pedig dícséretes bizonyítványokat képes felmutatni. Szakképzettsége kiterjed az összes alsóbb erdőszeti ágakra, valamint az okszerű vadtenyésztésre. A mezőgazdasági teendőknél megfelelő jártassággal bír, de különösen alaposan érti a nagybani gyümölcsfajtenyésztést.

253. Állást keres 32 éves, akadémiai végzettségű gazdasági 10 évi praxissal és jó bizonyítványokkal. Állását azonnal elfogadhatja.

254. Segéd-tiszti, illetve ellenőri állást keres, 24 éves, róm. kath. vallású, nőtlen, keszthelyi gazdasági tanítványt végzett fiatal ember.

Az előbb közölt állásokra kívül irodánkban több, tanítványt egyáltalán nem végzett és több, földmívelésiskolát végzett gazda van előjegyezve, a kik nagyrészen önmálló, rendelkezési állásokra pályáznak, részben iróki és segéd-tiszti állások betöltésére ajánlkoznak. Bizonyítvány másolataikat irodánkban megtekinthetők, illetve kívánatra érdeklődőknek bérmentve megküldhetők.

1. Politikai napilapok, szakközlönyök, szép-irodalmi és élelzapok.

A kedvezményt adó lapokra a „Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete” tagjai kedvezményes áron, az egyesületi iroda után fizethetnek elő.

Állategészség. Folyóirat állategészségügyi és állattenyésztési ismeretek, terjesztésére. Szerkeszti dr. Rácz István. Kiadóhivatal Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 28. Előfizetési ára 3 frt, tagjainknak 1 frt 50 kr., árengedmény 50%.

Budapest. Képes politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, Sarkantus-utca 3. Előfizetési ára egy évre 12 frt. Tagjainknak 9 forint, árengedmény 25%.

Borászati Lapok. XXX. évfolyam. Szerkeszti Baross Károly. Előfizetési ára egy évre 5 frt, fél év 2 frt 50 kr. Tagjainknak egészévre 4 frt, fél évre 2 frt. 20%.

Egyetértés. Polit. napilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Papnövelde-utca 8. 32-ik évfolyam. Előfizetési ára 20 frt helyett, 14 frt, árengedmény 30%.

Képes Néplap. Előfizetési ára 1/4 évre 70 kr., 1/2 évre 1 frt 20 kr. Egyesületünk tagjai irodánk után 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Bazar. Wohl Janka divatlapja. Kiadóhivatal Bpest, Ferencz-teret 3. Megjelenik havonként 4-szer. Előfizetési ára 1/4 évre 2 frt, tagjainknak 1 frt 60 kr. 20%.

Magyar Gazdák Lapja. Gazdasági szaklap. Kiadóhivatal Budapest, V., Akadémia-utca. Előfizetési ára egy évre 8 forint, tagjainknak 4 frt. árengedm. 50%.

Magyar Hírlap. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, V., Honvéd-utca 4. Előfizetési ára 14 frt. Egyesületünk tagjai irodánk után 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Magyar Nők Lapja. Kiadóhivatal Budapest, V., Adóhivatal Budapest, V., Pesti Napló. Politikai napilap. Kiadóhivatal Budapest, VI. Teréz-körút 23. Egész évre 14 frt helyett 12 frt, fél évre 7 frt helyett 6 frt, negyedévre 3 frt 50 kr. helyett 3 frt. 14%.

Politikai Ujdonságok. Előfizetési ára 1/4 évre 1 frt 25 kr. Egyesületünk tagjai irodánk után 15% kedvezménnyel fizethetnek elő a lapra.

Urambátym. Humorisztikus hetilap. Kiadóhivatal Budapest, IV., Egyetem-utca 4. Előfizetési ára egész évre 8 frt, tagjainknak 6 ft. 25%.

Üstökös a legrégibb magyar élelzap. Kiadóhivatal Budapest, Honvéd-utca 4. 41-ik évfolyam. Előfizetési ára egész évre 8 frt helyett 6 frt. 25%.

Az orosz magyar gazd. egyesület tulajdona.